

กระทู้ถามที่ ๖๒๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง การจดสิทธิบัตรแสดงผลงานของนักเรียนและนักศึกษา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

เนื่องด้วยในปัจจุบันนี้ทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเกิดจากความคิดริเริ่มของบุคคลในการสร้างสรรค์มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจุบันนี้มีนักเรียน นักศึกษา จำนวนมากที่มีความรู้ ความสามารถผลิตผลงานด้วยฝีมือของตนเอง หากไม่มีการจดสิทธิบัตรในทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าวแล้ว ก็จะก่อให้เกิดการละเมิดในสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาเหล่านั้นได้ จึงสมควรที่รัฐบาลไทยควรจะได้ให้ความสำคัญในการจดสิทธิบัตรทรัพย์สินทางปัญญาของคนไทย เช่น ที่จังหวัดอุบลราชธานีนักเรียนผลิตเครื่องสูบน้ำได้เองโดยไม่ใช้น้ำมัน สมควรที่รัฐบาลไทยจะให้ความสนใจในการจดสิทธิบัตรผลงาน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีความสำคัญยิ่งเพื่อมิให้ประเทศอื่นมาแย่งจดสิทธิบัตรไปก่อนประเทศไทย จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลจะสนับสนุนให้มีการจดทะเบียนสิทธิบัตรฝีมือนักเรียนได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด
๒. รัฐบาลมีมาตรการในการส่งเสริมความรู้ ความคิดริเริ่มและจัดสรรงบประมาณในการผลิตเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่เกิดจากความคิดริเริ่มของเยาวชนไทยอย่างไร
๓. ในกรณีที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของนักเรียน นักศึกษา รัฐบาลมีแนวทางแก้ไขปัญหอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

พรรคความหวังใหม่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๖๒๒ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง การจดสิทธิบัตรแสดงผลงานของนักเรียนและนักศึกษา

ข้าพเจ้า นายสุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และนายประจวบ ไชยสาส์น รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง การจดสิทธิบัตรแสดงผลงานของนักเรียนและนักศึกษา ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ ขอเรียนว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา โดยมอบหมายให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ รับผิดชอบเขียนสิทธิบัตรผลงานสร้างสรรค์ใหม่ๆ ที่ไม่ซ้ำซ้อนหรือลอกเลียนแบบใครให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากปัจจุบันมีนักเรียนนักศึกษาจำนวนมากที่มีความรู้ และสามารถผลิตผลงานด้วยฝีมือตนเอง ดังนั้น เพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์ได้รับการคุ้มครองอย่างถูกต้อง จึงมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้กับผู้บริหารและครู - อาจารย์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ของตนเอง และส่งเสริมให้สถานศึกษาเร่งดำเนินการจดทะเบียนสิทธิบัตรให้กับนักเรียน นักศึกษา และครู - อาจารย์ในสังกัด

นอกจากนี้ การจดสิทธิบัตรยังทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมเนื่องจากข้อมูลจากสิทธิบัตรสามารถนำไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาต่อไปได้ ส่งผลให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีให้สูงขึ้น ช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่ภาคอุตสาหกรรมนำไปใช้ในการผลิตสินค้าทำให้ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มมูลค่าและปรับปรุงคุณภาพของสินค้า ซึ่งเป็นการลดการพึ่งพาหรือการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศด้วย

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายอย่างชัดเจนในการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมีความคิดอย่างอิสระในการค้นคว้าหรือจัดทำผลงานต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยอำนวยความสะดวกด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสมในแต่ละระดับชั้นของนักเรียน นักศึกษา

ส่วนทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศนโยบายการจัดการศึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่นักศึกษาทุกสาขาวิชาและบุคคลทั่วไปได้มีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิบัตร รวมทั้งเตรียมบุคลากรเฉพาะทาง เพื่อรองรับความก้าวหน้าในงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ โดยได้กำหนดมาตรการในการส่งเสริมความรู้ ความคิดริเริ่มในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิบัตร ดังนี้

๑. จัดให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาโดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปในระดับปริญญาตรีของทุกสาขาวิชา

๒. จัดให้มีหลักสูตรการสอนทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาในระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งในหลักสูตรปกติและหลักสูตรนานาชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จปริญญาตรีทุกสาขาวิชาเข้าศึกษาต่อได้

๓. จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิบัตรแก่บุคคลทั่วไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยกว้างขวาง

สำหรับงบประมาณเพื่อค้นคิดผลิตต้นแบบ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ นั้น สำนักงบประมาณจะจัดสรรงบประมาณให้ตามคำขอของส่วนราชการ โดยพิจารณาตามความจำเป็น ขีดความสามารถของส่วนราชการ และตามกำลังเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาบรรลุได้สนับสนุนงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ เงินอุดหนุนส่งเสริมนักคิด นักประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ให้กรมอาชีวศึกษาจำแนกรายละเอียด คือ

ลำดับที่	ประเภทงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑		ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒		ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓	
		แห่ง/ชิ้นงาน	วงเงิน (บาท)	แห่ง/ชิ้นงาน	วงเงิน (บาท)	แห่ง/ชิ้นงาน	วงเงิน (บาท)
๑.	งานมหาวิทยาลัย เทคนิค	๕๕/๑๗๗	๕,๓๑๐,๐๐๐	๑๐๕/๑๗๗	๕,๖๑๐,๐๐๐	๑๐๕/๑๗๗	๕,๖๑๐,๐๐๐
๒.	งานวิทยาลัย สารพัดช่าง	-	-	๒๕/๒๕	๘๗๐,๐๐๐	๒๕/๒๕	๘๗๐,๐๐๐
๓.	งานวิทยาลัย การอาชีพ	-	-	๑๗/๑๗	๕๑๐,๐๐๐	๑๗/๑๗	๕๑๐,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น	๕๕/๑๗๗	๕,๓๑๐,๐๐๐	๑๕๑/๒๓๓	๖,๕๕๐,๐๐๐	๑๕๑/๒๓๓	๖,๕๕๐,๐๐๐

๒.๒ ทูนิวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาโท - เอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ จัดสรรให้มหาวิทยาลัย ๕ แห่ง จำนวน ๓๗๑ ทูน งบประมาณ ๓,๐๕๐,๒๐๐ บาท ซึ่งประกอบด้วยการวิจัยพื้นฐานทั่วไปเพื่อเป็นองค์ความรู้ และการวิจัยประยุกต์เพื่อการขยายผล

๒.๓ ในส่วนของกระทรวงพาณิชย์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดให้มีการประกวดการออกแบบผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมความรู้ให้แก่เยาวชนของชาติ โดยการจัดพิมพ์หนังสือประกอบการเรียนการสอน เพื่อแจกจ่ายไปยังสถานศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ การจัดพิมพ์เอกสารความรู้เบื้องต้นด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชนทุกระดับ รวมทั้งได้รับการจัดสรรงบประมาณในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๒ ล้านบาท

สำหรับการประดิษฐ์หรือการสร้างผลงานอื่นๆ ในรูปของโครงการหรือปัญหาพิเศษ ซึ่งนักศึกษาจะได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาสร้างสรรค์ผลงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์หรือออกแบบผลิตภัณฑ์ในแต่ละปีจะมีผลงานของนักศึกษามากกว่า ๓๐๐ ชิ้น ซึ่งงบประมาณไม่สามารถสนับสนุนได้ทั้งหมด แต่เปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอื่นๆ ให้การสนับสนุนได้ และถ้าผลงานใดเป็นสิ่งประดิษฐ์คิดค้นใหม่ๆ ให้เร่งดำเนินการจดทะเบียนสิทธิบัตรเพื่อคุ้มครองภูมิปัญญาของเยาวชนไทย

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า รัฐบาลได้จัดให้มีหน่วยงานกลางเพื่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปราบปราม การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา อย่างต่อเนื่องและจริงจังโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๖ ให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าว

ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา จำนวน ๓ ฉบับ คือ

๑. พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. ๒๕๓๔

๓. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังได้มีแนวทางแก้ไขปัญหากลุ่มละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของนักเรียน นักศึกษา ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการเรื่องสิทธิบัตร

๒. สนับสนุนให้สถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการดำเนินการจดสิทธิบัตรให้กับนักเรียน นักศึกษา ครู - อาจารย์

๓. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่พระราชบัญญัติสิทธิบัตร เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดทราบถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับในการจดทะเบียนสิทธิบัตรผลงานสิ่งประดิษฐ์ และบทลงโทษในการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมาย

๔. จัดงานเพื่อเผยแพร่ผลงานประดิษฐ์คิดค้นของนักเรียน นักศึกษา และครู - อาจารย์ เพื่อให้ผลงานเป็นที่รู้จัก ป้องกันการลอกเลียนแบบผลงานของผู้อื่น